

Türkiye’deki Suriyeli Sığınmacı Algısı ve Sığınmacıların Siyasi Tercihlere Etkisi: Sultanbeyli İlçe Örneğinde Bir Değerlendirme

Yağmur Durdağı^a

Öz

Bu araştırmanın amacını İstanbul’un Sultanbeyli ilçesinde yaşayan seçmenlerin Suriyeli sığınmacıların ülkemizde bulunması konusundaki görüşleri ve katılımcıların siyasi tercihlerinde Suriyeli sığınmacıların etkisinin araştırılması oluşturmaktadır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli ve nicel araştırma yöntemi kullanılmış olup, demografik ve siyasi tercihi belirleyen değişkenlerin kendi aralarındaki birlikte değişim varlığı veya birbirlerini etkileme derecesi incelenmeye çalışılmıştır. Çalışma İstanbul ili Sultanbeyli ilçesinde yürütülmüş, katılımcıların demografik ve siyasi özelliklerinin yanında sosyal ve kültürel algı düzeyi, ekonomik algı düzeyi, siyasi algı düzeyi, güvenlik algı düzeyi ve gruplar arası tehdit düzeylerinin ölçülerek, gruplar arası tehdit düzeyi üzerinde nasıl bir etki bıraktığı sorularına yanıt aranmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemleri ile hipotezler test edilmiş ve seçmenlerin sosyal ve kültürel, ekonomik, siyasi ve güvenlik algısının, gruplar arası tehdit düzeyine olan etkisinin araştırılması için regresyon analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler katılımcıların kendilerini siyasi tanımlamalarına göre Suriyeli sığınmacıların Türkiye’de bulunması konusunda fikir ayrılığının bulunduğunu ve Suriyeli sığınmacıların siyasi partilere bağlı olarak oy verme eylemlerinde farklı tercihlere yönelimini etkilediğini göstermektedir.

Anahtar Kelime

Zorunlu göç • Suriyeli mülteci • Siyasal tercih

a Yağmur Durdağı, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Doktora Öğrencisi,
E-posta: yagmurdurdağı@gmail.com

Başvuru Tarihi: 16 Mayıs 2020
Kabul Tarihi: 5 Haziran 2020

Copyright © 2020 • **Uluslararası Mülteci Hakları Derneği** • <http://mejrs.com>
ISSN 2149-4398 • **eISSN** 2458-8962
Kış 2020 • 5(1) • 5-33

Effects of Turkey Syrian Immigrants Voters In the Political Preferences and Perception: Sultanbeyli Sample

Yağmur Durdağı^a

Abstract

The purpose of this research is to investigate the views of voters living in Sultanbeyli district of Istanbul on the presence of Syrian asylum seekers in our country and the influence of Syrian asylum seekers in the political preferences of the participants. In the study, relational screening model and quantitative research method were used, and the existence or degree of demographic and political preferences co-variation among variables was tried to be examined. The study was conducted in the district of Sultanbeyli in Istanbul, and the participants were asked to answer the questions of the participants' demographic and political characteristics, as well as their social and cultural perception level, economic perception level, political perception level, security perception level and inter-group threat levels, and the impact on inter-group threat level. In the study, quantitative research methods and hypotheses were tested and regression analysis was conducted to investigate the impact of voters' perception of social and cultural, economic, political and security on the level of threat between groups. The obtained data shows that the participants in accordance with their political identification Syrian refugees in finding that there were differences of opinion Syrian refugees in Turkey and preferences influence of political parties.

Keywords

Forced migration • Syrian refugee • Political preference

a Yağmur Durdağı, Istanbul Medeniyet University, Phd. Student Political Science and Public Administration, E-mail: yagmurdurdagi@gmail.com

Received: May 16, 2020

Accepted: June 5, 2020

Copyright © 2020 • International Refugee Rights Association • <http://mejrs.com>

ISSN 2149-4398 • eISSN 2458-8962

Winter 2020 • 5(1) • 5-33

Birleşmiş Milletler Uluslararası Göç Örgütü (2019) 'ne göre göçmen, ulusal sınırlar içerisinde veya uluslararası düzeyde çeşitli nedenlere bağlı olarak kalıcı ve geçici olarak ikamet edilen yerlerden mekansal olarak uzaklaşan kişi olarak tanımlanmaktadır. Bugün 2019 yılı verilerine göre toplam 7,5 milyar olan dünya nüfusunun, yaklaşık olarak 271,6 milyonu uluslararası göçmen statüsünde yer almaktadır. Elde edilen verilere göre dünya üzerindeki göçmenlerin toplam nüfusa oranı %3,5 civarındadır (Migration Data Portal, 2020). Özellikle günümüzde dünya üzerindeki göçmenlerin önemli bir bölümü zorunlu göçe maruz kalmış durumdadır. Zorunlu göç hem sosyal bilimciler, hem de göçlerle ilgilenen diğer bilim alanları açısından, istemsiz bir eylemi ifade edilmektedir. Bu eylem ülke sınırları içerisinde veya ülke sınırlarını aşan bir durum olmakla birlikte açık uçlu bir kavramdır. Bu kavram genel olarak da kıtlık, çatışma, doğal felaketler gibi durumlar çerçevesinde meydana gelebilmektedir (Birleşmiş Milletler Mülteci Ajansı, 2020).

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği verilerine göre şiddet, çatışma ve zulüm nedeniyle gerek ülke içerisinde, gerekse ülkeler arası düzeyde zorla yerinden edilen insan sayısı son on yıl içerisinde %50'den daha fazla artmıştır. 2009 yılı içerisinde zorla yerinden edilen insan sayısı 43,3 milyon civarında iken, bu rakam 2018 yılsonu itibariyle 70,8 milyona ulaşmıştır. Zorla yerinden edilen mülteci sayısı 2009 ile 2018 yılları arasında ciddi oranda artmış olup, 2012 yılından sonra mülteci artışının ana nedeni olarak Suriye iç savaşı, Afrika'daki çatışmalar ve Bangladeş'in diğer ülkelerden kabul ettiği mülteciler olarak gösterilmiştir (Migration Data Portal, 2020).

Suriye'deki göçmenlerin önemli bir bölümü yakın olması nedeniyle Türkiye ve Ürdün'e gitmeyi tercih etmiştir. Suriyeli sığınmacıların büyük çoğunluğunu ise Türkiye kabul etmiş olup, en fazla Suriyeli mülteci Türkiye'de bulunmaktadır. Suriye krizinin başladığı tarih olan 2011 yılından 2019 yılına kadar Türkiye'ye geçen mülteci sayısı 5,9 milyondur. Bu rakam aynı zamanda toplam ülke nüfusu olan 82,3 milyonun yaklaşık olarak %7'sine tekabül etmektedir. Aynı zamanda Türkiye'deki mültecilerin %19,7'sini 19 yaş altındaki mülteciler oluştururken, %6,2'sini 65 yaş ve üzerindeki bireyler oluşturmaktadır (Migration Data Portal, 2020). İstanbul Suriye savaşının başladığı 2011 yılından bu yana en fazla mülteci akınının uğradığı illerin başında gelmektedir. 2019 yılı verilerine göre İstanbul'da bulunan Suriyeli mülteci sayısı 555 951 olarak tespit edilmiştir (Tokyay, 2019).

Kişilerin ellerinde bulunan en klasik siyasal katılım aracı olan seçimlerle diş politikayı etkileme gücü de bu bağlamda değerlendirilebilir. Bu güç özellikle Türkiye'de bulunan Suriyeliler gibi sayıların oldukça yüksek olduğu durumlarda daha da belirgindir. Bu kişiler Suriye'ye de dönseler Türkiye'de kalıp zaman içinde vatandaş statüsü de alsalar buldukları ülkede seçim sonuçlarını etkileyebilecek önemli bir seçmen kitlesi olacaktır (Taşkın & Özer,

2020:231). Sığınmacıların yaşadıkları kamplar ile Antep ve Kilis gibi Suriye sınırına yakın kentler göz ardı edildiği zaman, Suriyeli sığınmacıların en kalabalık yaşadıkları yerlerden birisi de İstanbul Büyükşehir il sınırlarıdır. Temel olarak bu çalışmanın odaklandığı konuların başında ise Suriyeli sığınmacıların toplam nüfusun yaklaşık olarak %7'sini oluşturan Sultanbeyli ilçesinde oluşturduğu etki gelmektedir. Suriyeli sığınmacıların yoğun yaşadıkları yerlerden birisi de İstanbul ili Sultanbeyli ilçesi olup, bu çalışmanın amacını Sultanbeyli ilçesinde yaşayan insanların Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyal ve kültürel algı, ekonomik algı, siyasi algı ve güvenlik algısının; gruplar arası tehdit üzerindeki etkisinin araştırılması oluşturmaktadır.

Yukarıda da belirtildiği üzere çalışmanın amacını da Sultanbeyli ilçesinde yaşayan insanların Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyal ve kültürel algısı, ekonomik algısı, siyasi algısı, güvenlik algısı oluşturmakta olup, Sultanbeyli'deki ideolojik olarak farklı bakış açılarına sahip seçmenlerde oluşan Suriyeli sığınmacılara karşı tutumun siyasal ve gruplar arası tehdit açısından etkisinin araştırılmasıdır. Çünkü bu denli büyük bir nüfusa ev sahipliği yapmak, ortaya çıkabilecek sorunlar göz önüne alındığında oldukça önem taşımaktadır.

Bu amaç çerçevesinde çalışmanın genel hatları ile çerçevesi çizilmiş olup öncelikle göç kavramı, göçün neden ve sonuçlarına değinilmiştir. İkinci bölümde Suriyeli sığınmacılar konusu ele alınmış, Suriyeli sığınmacıların durumu, İstanbul ve Sultanbeyli'de yaşayan Suriyeli sığınmacıların durumları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Akabinde siyaset kavramı, siyasal katılım ve siyasal katılımın aktörleri değerlendirildikten sonra araştırmanın problemi, amacı ve önemi, modeli ile çalışmada yer verilen istatistiksel yöntemler açıklanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara yer verilerek son bölümde araştırmadan elde edilen sonuçlar ile Sultanbeyli'deki Suriyeli sığınmacıların durumuna ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Göç: Sığınmacı ve Misafir Ülke Üzerine Etkileri

Göç insan zihninde bir takım etkilere bağlı olarak gelişmektedir. Bu, duruma göre istemli veya kasıtlı ya da istemsiz bir takım olaylardan kaynaklanabilmekte olup, burada temel faktör insandır. Diğer taraftan göçün sonuç ve nedenleri göz önüne alındığında coğrafi durumun şartlarına göre oluşan göçleri, kitlesel göçler, zoraki göçler, serbest göçler veya ilkel göçler şeklinde sıralamak mümkündür (Aydemir ve Şahin, 2018: 126).

Göç siyasi, sosyal ve ekonomik nedenlere bağlı olarak ortaya çıkmasının yanında dini veya devlet otoritelerinin almış olduğu karar sonucunda savaş ve sürgün gibi nedenlerle de meydana gelmektedir. Özellikle kitlesel veya toplu göçler sonucunda insanların yaşam

koşullarında farklılıklar ortaya çıktığı gibi, kültürel değişimler de ortaya çıkmaktadır (Günay, Atılğan ve Serin, 2017: 38). Göç olgusunun meydana getirdiği kültürel, sosyal ve ekonomik değişimleri göç edenler yaşadığı gibi, göç edilen yerde yaşayanlar da benzer durumlarla karşılaşmaktadır. Bazı durumlarda göç ekonominin daha dinamik bir yapıya bürünmesine yol açarken, bazı durumlarda sömürülen ile egemen güç ilişkisi ortaya koyabilmektedir. Bunun yanında özellikle toplu göçler bir taraftan aşınma ve değişimlere meydan verirken, diğer taraftan fırsat veya sorunlar yaratan sınıf geçişlerine olanak sağlamaktadır (Ekici ve Tuncel, 2015: 11-12). Göç olgusunda ortaya çıkan diğer bir sonuç ise bunun insan kaynaklı bir olgu olduğudur. Diğer bir anlatımla göç ister ulusal isterse uluslararası statüde ya da ister geçici ister sürekli olarak ortaya çıkmış olsun, göçün temelinde insan faktörü bulunmaktadır (Günay ve diğerleri 2017: 38).

Göç çalışmalarını ülkeler açısından büyük öneme sahiptir. Çünkü göç hareketleri nüfusun artış hızı üzerinde etkili olduğu gibi, nüfus yapısı ve nüfusun büyüklüğü hakkında da önemli bilgiler verir. Göç araştırmalarının diğer bir önemli sonucu ise, hükümetler veya siyasi iktidar açısından işgücü talebini belirlemede büyük öneme sahip olmasının yanında, yerel yönetimler belirlenen veriler çerçevesinde hizmet üretmek veya nüfus hareketlerine bağlı olarak çeşitli önlemler almak durumunda kalmaktadır. Tüm bu durumlar göz önünde bulundurularak, politikacılar, hükümet, sosyologlar, iktisatçılar, şehir planlamacıları belirlenen toplumsal demografi çerçevesinde hareket ederler (Sociology Discussion, 2020).

Literatürde göç etme nedenine bağlı olarak dört çeşit göçmen türünden bahsedilmektedir. Bunlar ilkel göçler, zorlayıcı nedenlere bağlı göçler, zoraki göçler ve serbest göç olmak üzere sıralanmaktadır (Koçak ve Terzi, 2012: 167). Göç nedenleri ise ikamet edilen coğrafyanın şartlarına göre değişebilmektedir. Temel olarak ekonomik, siyasal, sosyal, dini sebepler başta olmak üzere çeşitli nedenlere dayalı olarak ortaya çıkan göç; iç göç ve dış göç olmak üzere iki başlık altında incelenmekte olup, genel olarak iç göç ve dış göç farklı nedenlere dayanmaktadır (Akıncı, Nergiz ve Gedik, 2015: 62). Diğer yandan yüksek oranda gerçekleşen bu göçlerin, Türkiye'deki seçmen algısını nasıl etkilediğine dair özellikle nicel çalışmaların eksikliği göze çarpmaktadır. Bu çalışma literatürdeki bu boşluğu doldurması açısından önemlidir.

Göç genel olarak toplumsal bir eğilime işaret etmektedir. Tarihsel süreç açısından bakıldığında göçün birincil nedenleri arasında ekonomik koşullar ve sanayileşmenin yer aldığı görülmüş olup, insanlar köylerden şehirlere, çiftliklerden sanayilerin olduğu şehirlere göç etmeyi tercih etmişlerdir. Modern zamanlarda yaşanan bu göçler genel olarak Asya, Latin Amerika ve Afrika gibi yerleşim alanlarında sanayileşmeye bağlı olarak daha iyi yaşam umudu ile kentlere büyük göçlerin yaşandığı gözlemlenmiştir (Sociology Discussion,

2020). Bazı araştırmacılar kırsal alandan büyük Őehirlerle yapılan göçlerde, büyük Şehirlerin çekiciliğinden söz etmekte, kırsaldan büyük Şehirlere akan iç göçün yoğun olduğu dönemler, göçün kontrolsüz olması nedeniyle büyük Şehirlerde çarpık kentleşmelerin ortaya çıkmasına neden olduğunu belirtmektedir. Daha çok ekonomik sebeplere bağlı olarak yapılan göçler sonucunda çarpık kentleşme ortaya çıkmakta bunun sonucunda ise kentlerin özellikle bazı bölgeleri yeniden köyleşmektedir (Koçak ve Terzi, 2012: 167).

Dış göçlerin dinamikleri incelendiğinde, temel olarak dış göçler; veren ülkenin ekonomik kalkınmışlığı, ülkelerin büyüklükleri, kaos, savaş gibi zorlayıcı sebeplerin olup olmadığı ön plana çıkmakta olup, iç göçlere nazaran daha uzun süreli göçlerdir. Dış göçte, diğer bir ifade ile uluslararası göç kavramında bir ülkeden başka bir ülkeye göç söz konusu olup, insanlar kendi ülkelerini terk ederek, başka ülkelere taşınmaktadır. Zorunlu göçlerde göç edenlerin, terk edilen yerlerden farklı olarak daha iyi yaşam umudu ile gittikleri yerlerde uyum sorunu gibi yeni sorunlarla karşılaşması söz konusudur. Özellikle günümüzde dış göçlerin önemli bir bölümü, yasal olmayan yollardan ve düzensiz bir şekilde yapılmaktadır. Günümüzde Ortadoğu ve Afrika'dan Türkiye ve Avrupa'ya yapılan göçlerin önemli bir bölümü illegal yollardan yapılmaktadır (Akıncı ve diğerleri, 2015: 62).

İster iç göç olsun, ister dış göç olsun tüm göç türleri sonuçları bakımından incelendiğinde ortaya çıkan en önemli ortak sonucun nüfus yapısında ve nüfusta yarattığı sonuçlar olduğu görülmektedir. Örneğin her iki göç türünde göç veren yerde nüfus azalmakta, göç alan yerde ise nüfus artmaktadır. Fakat yine de iç ve dış göçün sonuçları açısından bir takım ortak noktalar bulunduğu gibi farklı sonuçları da bulunmaktadır (Özdemir, 2012: 3-4).

Göçlerin sonuç açısından farklı durumlar doğurmasının temel sebebi ise, dış göçlerin farklı hukuksal, siyasi, sosyal ve ekonomik yapıya sahip farklı ülkelere gelişmesi, iç göçlerin ise benzer hukuksal, siyasi, sosyal ve ekonomik yapıya sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Ülkelerin ekonomik durumunu değerlendirmede kırsal ve kentsel alandaki sosyal ve ekonomik yapısı ön plana çıkmaktadır. Her iki alanda ortaya çıkan bu farklılıklar kültürel farklılık, aile yapısı ve iktisadi durumundan kaynaklanmakta olup, ortaya çıkan olumsuzlukların temelinde kırsal alan, kentsel alan çatışması bulunmaktadır. Fakat genel olarak kültürel açıdan bölgeler arası benzerliği bulunan ülkelerdeki iç göçlerde aradaki çatışmalar kısa sürede çözülebilmektedir (Güreşçi, 2016: 1062).

Göçe konu olan birey açısından göçün, sosyal ve mesleki hareketlilik sağlama, elde edeceği fırsatları arttırma, yeni bir yaşam biçimine kavuşma gibi çeşitli olumlu sonuçları bulunmaktadır. Fakat bunun yanında birey için, psikolojik sorunlar, işsizlik, elverişsiz ortam ve durumda yaşama, maddi durum bozukluğu gibi çeşitli olumsuz sonuçları da ortaya

çıkılmaktadır. Göç sonucunda farklı hayat tarzı, farklı din, farklı ırk veya farklı kültürden insanlar bir arada yaşamak, aynı ortamı paylaşmak durumunda kalmaktadır. Diğer taraftan farklı demografik özelliklere sahip olan ve aynı yaşam alanını paylaşmak durumunda kalan bireyler arasında genel olarak uyum sorunu da çıkmaktadır (Taş ve Özcan, 2013: 291).

Kültürel açıdan iç göçler sonucunda, iç göçe konu olan bireylerin ortak bir kimlik ve kültür çerçevesinde entegrasyonu sağlanabilirken, dış göç konu olduğunda bu süreç daha uzun zaman almaktadır. Dış göçte kimlik sorununun yanında kültürel asimilasyon ön plana çıktığından bu uyum birkaç nesil sonrasında sağlanabilmektedir. Dış göçte ortaya çıkan diğer bir durum ise göç edenlerin kendi toplum ve ülkelerine karşı yabancılaşma sorununun ortaya çıkmaya başlaması olup bazı durumlarda göç ettikleri yerlerdeki doku, kültür ve toplumsal yapıların etkilenmesi de ortaya çıkabilmektedir (Ünal ve Demir, 2009). İç göç uyumunun dış göç uyumuna nazaran çok daha kısa sürede sağlanmasının temel nedeni ortak kültür ve kimliğin yanında bireylerin aynı hukuksal düzenlemeler içerisinde yaşaması, uyumunda hızlanmasına neden olmaktadır (Güreşçi, 2016: 1062).

Tüm göç çeşitlerinde ortaya çıkan temel sorunlar ortak olup, yaşanan ortak sorunlar arasında barınma sorunu, sağlık sorunu, psiko-sosyal sorunlar ile eğitim ile ilgili sorunlar göçmenlerin yaşadıkları genel sorunlar arasında yer almaktadır. Tüm insanların yaşam faaliyetlerini yerine getirebilmek için yaşayacak bir yuvaya ihtiyaçları bulunmaktadır. Kentsel yaşamda en öncelikli sorunların başında ise barınma sorunu gelmektedir. Göç edenlerin önemli bir bölümü ya göç ettikleri yerde sağlıklı alanlarda yaşamakta, ya da barınma sorunu ile karşı karşıya kalmaktadır (Buz, 2004: 143).

Diğer taraftan göçmenlerin sorun yaşadığı en önemli konulardan bir tanesi de sağlık sorunu olup, nüfus hareketlerinin yoğunluğu hükümetin ve yerel yönetimlerin hizmet sunumunda yetersiz kalmasına neden olmaktadır. Hiç şüphe yok ki sağlık tüm insanlar için önemli bir katkı sağlamakta olup, sağlık hizmetinde meydana gelebilecek aksama veya gecikme önemli sağlık sorunlarının ortaya çıkmasına neden olacaktır (Çorabatur, Hassa, Ertürk, Şenyuva ve Arslan, 2013: 11)

Bunun yanı sıra genel olarak yaşadığı mekânı terk ederek başka coğrafyalara yerleşen insanların karşı karşıya kaldığı kültürel ve ekonomik sıkıntılar, psiko-sosyal sorunlar yaşamalarına neden olmaktadır. Böyle durumda göç eden bireyler karşılaştıkları sorunlarla başa çıkabilmek için desteğe ihtiyaç duymaktadır (Buz, 2004: 115). Ayrıca insanların gelişiminde ve eğitiminde de önemli yer tutmaktadır. Bu aynı zamanda evrensel insan hakkı olarak karşımıza çıkmakta olup, eğitim sorununun gereği gibi çözülmesi merkezi ve yerel yöneticilerin sorumluluğu altındadır. Özellikle dış göç yaşayan bireylerin önemli bir bölümü dil sorunu, arkadaş edinememe, ekonomik yoksunluk gibi sorunlarla karşı karşıya

kalmaktadır.

Sultanbeyli İlçesi ve Sığınmacıların Genel Durumu

İnsanlar çok farklı nedenlere bağlı olarak göç etmektedirler. Bu nedenler genel olarak çekici ve itici güçler olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. İnsanlar genel olarak itici güçlerin etkisi ile göç etmekte olup, itici göç nedenleri arasında siyasal baskılar, ekonomik nedenler, demografik ve çevresel faktörler en fazla göç etme nedenlerindedir. Konu başlığının Suriyeli sığınmacılar olduğu göz önüne alındığında, Suriyeli sığınmacıların göç sebebinin siyasal nedenlere bağlı olduğu söylenebilir. Siyasal göç nedenleri ise savaş, ihtilal, totaliter veya otoriter yönetim şekilleri, sıkıyönetim gibi nedenlerdir (Aydemir ve Şahin, 2018: 126). Aslında Suriyeli sığınmacıların durumu bir anlamda yerinden edilme veya zorunlu göç kapsamında değerlendirilmektedir. Yerinden edilme, diğer bir anlatımla zorunlu göç; insanların kendi özgür iradelerinin dışında gelişen ve yaşadıkları alanı terk etme durumunda kalmaları olarak ifade edilebilir.

Suriye Krizi 2011 yılından bu yana geçen süreç açısından incelendiğinde, bugün için en karmaşık, en büyük krizler arasında yer almaktadır. Suriye’de bugüne kadar yerinden edilen ve çoğu çeşitli ülkelerde mülteci durumunda bulunan 5,7 milyon insanın yanında 11 milyonun üzerinde insan, insani yardıma muhtaç durumdadır. Suriyeli sığınmacıların 2.6 milyonu çocuk olup, Suriye’de kalanlar da dahil olmak üzere çoğu ekonomik ve sosyal açıdan çökmüş durumdadır. Suriye’de zor şartlarda yaşamaya çalışan insanlara ise yardım ulaştırmakta zorluk yaşanmakta olup, Birleşmiş Milletlerin tespitlerine göre 1.1 milyon insan zor bölgelerde bulunmaktadır (Birleşmiş Milletler Göç İdaresi, 2020). Birleşmiş Milletler verilerine göre 2018 yılı içerisinde 1.3 milyon Suriyeli evine dönmüş, 4 milyon Suriyeli yeniden yerinden edilmiştir. Uluslararası Göç Örgütü yerinden edilen Suriyelilere destek sağlamaya devam etmektedir (Birleşmiş Milletler Göç İdaresi, 2020).

Suriyeli sığınmacılar konusunda en yoğun çabayı harcayan ve fedakarlık yapan ülkelerin başında Türkiye, Lübnan ve Ürdün gelmektedir. Özellikle Türkiye başta olmak üzere bu ülkeler, göç dalgasının üstesinden gelebilmek için çeşitli yollar arayarak, gelen sığınmacılara adil davranmaya çalışmaktadır. Suriyeli sığınmacıların gittikleri ülkelerde karşılaştıkları en önemli sorunların başında yeterli düzeyde iş bulamamaları gelmektedir. Bu konuda Türkiye’de Lübnan ve Ürdün’e göre iş imkanı daha kolay sağlanmakta olup, Türkiye’ye gelen sığınmacıların %28’i iş bulamazken, Ürdün’deki Suriyeli sığınmacıların %56’sı işsizlik problemi yaşamaktadır. Suriyeli sığınmacıların Türkiye’de yaşadığı en önemli sorunların başında ise, Suriyelilerin düşük ücretle çalışmak zorunda kalması ve dil konusunda zorluk yaşamasıdır. Türkiye’de düşük ücretle çalışan Suriyelilerin oranı %48 civarında iken,

Ürdün'de bu oran %40 civarındadır. Aynı zamanda Suriyeli sığınmacıların %38'i Türkçe bilmemektedir (World Economic Forum, 2019).

İstanbul gibi büyük şehirlerde yaşayan sığınmacılar genel olarak işgücü açısından kayıt dışı işlerde çalışmakta olup, sürekli ve düzenli iş bulabilmek için çaba harcamaktadırlar. Bunlar genel olarak geçekondulaşma açısından daha kalabalık ve kiraların daha ucuz olduğu kesimleri tercih etmekte, kendileri ile aynı durumda olan sığınmacıların bölgelerini tercih etmektedirler. Bu bölgelerdeki orantısız nüfus artışları eğitim ve sağlık açısından önemli talepleri gündeme getirdiğinden, yerel yönetimler üzerinde ciddi baskılara yol açmaktadır. Diğer taraftan yabancı düşmanlığı, ayırım ve taciz gibi olaylar ile kimlik nedeniyle ortaya çıkan yabancılaşma, günlük hayatta karşılaşılan stres faktörleri ve parçalanmışlık duygusu ruh sağlığı sorunlarını beraberinde getirmektedir (Kayalı, 2017: 5-6).

PİAR (2019)'ın yaptığı bir araştırmaya göre, araştırmaya dahil edilen bireylerin %18'inin Suriyelilerin Türkiye'nin en önemli problemlerinden birisi olduğunu düşündüğu ortaya çıkmıştır. 2019 Temmuz ayında yapılan bu araştırmada Suriyeli sığınmacılar sorun olarak Türkiye ekonomisinden sonra ikinci sırada yer almaktadır (Yeniçağ, 19.07.2019). Diğer taraftan Şubat 2016 tarihinde 27 il ve 98 ilçeyi kapsayan başka bir araştırma KONDA tarafından yapılmıştır. Yapılan bu araştırmaya göre katılımcıların yaklaşık %58,3'ü Suriyeli sığınmacıların Türkiye ekonomisine zarar verdiği görüşündedir. Bunun yanında aynı çalışmaya göre katılımcıların %60,1'i Suriyeli sığınmacılara devletin yaptığı yardımları yeterli görürken, katılımcıların önemli bir oranı sığınmacılara çalışma izni ve oturma izni verilmesi konusunda olumsuz görüş bildirmektedir (KONDA, 2016: 55).

Euronews (20.08.2019)'un haberine göre, Türk hükümeti İstanbul gibi büyük şehirlerin bulunduğu ilde kayıtlı olmayan mültecilerin şehri terk etmesini istemektedir. Yine aynı habere göre İstanbul'da Suriyelilere bakış açısının olumlu olmaması nedeniyle iktidarda bulunan Adalet ve Kalkınma Partisi özellikle yerel seçimlerde önemli miktarda oy kaybına uğramaktadır. Bunun altında yatan temel neden ise iktidar partisinin Suriyeli sığınmacılar nedeniyle günah keçisi olarak görülmesidir. İstanbul ili Türkiye'nin en büyük ve nüfus açısından en kalabalık ili olma özelliği taşımaktadır. Önceki dönemlerde Adalet ve Kalkınma Partisi adayı tarafından idare edilen İstanbul'un, son yerel seçimlerde Cumhuriyet Halk Partisi adayı Ekrem İmamoğlu'nun seçimlerde galip gelerek İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olmasıyla idaresi değişmiştir. Demokrasi Koruma Vakfı bünyesinde araştırmacı unvanı ile görev yapan ve eski CHP milletvekili olan Ayhan Erdemir, Adalet ve Kalkınma Partisi adayının İstanbul'da yaşayan vatandaşların, Suriyeli sığınmacılar hakkındaki tepkilerinden dolayı kaybettiğine inandığını ifade etmektedir (Gündüz ve Jovanovski, 2019).

Sultanbeyli ilçesi, İstanbul'daki diğer ilçelere nazaran, daha güçlü Suriyeli diyalogu geliştirmiş olup, 2014 yılından başlamak üzere Suriyeli sığınmacılarla ilgili Sivil Toplum Kuruluşları, Sultanbeyli Belediyesi ve diğer Kamu Kuruluşları ile aktif bir şekilde çalışmıştır. Yine bu ilçeye gelen sığınmacıların verimli ve etkin bir şekilde kamu hizmetlerinden yararlanması için Alman İşbirliği Kurumu, Açlıkla Mücadele Vakfı ve Mülteciler ve Sığınmacılar Dayanışma Derneği aracılığı ile çeşitli faaliyetler başlatılmıştır. Yine bu birlik ve dernekler aracılığı ile kurulan Sultanbeyli Mülteciler Derneği, ilçedeki mültecilerin yanında İstanbul'un diğer ilçelerindeki mültecilere de destek sağlamıştır (Kavas vd. 2019: 64).

Mülteciler Derneği (2017) verilerine göre Suriyeli sığınmacıların, Sultanbeyli ilçesine ilk yoğun gelişi 2013 yılında başlamış olup, 2014 ve 2015 yıllarında üst seviyelere tırmanmıştır. Sultanbeyli ilçesine yerleşen Suriyeli sığınmacıların %6'sının 2013 yılında, %42'sinin 2014 yılında, %35'inin 2015 yılında %17'sinin ise 2016 yılında geldiği düşünüldüğünde, Sultanbeyli ilçesine en yoğun Suriyeli akışının 2014 ve 2015 yıllarında olduğu görülmektedir. Sultanbeyli ilçesindeki Suriyeli sığınmacıların diğer bir özelliği buraya ilk gelmelerinde yaklaşık %82'sinin doğrudan buraya kayıt yaptırması olup, bunların yaklaşık olarak %47'si 18 yaşın altındaki bireylerden oluşmaktadır. Diğer taraftan buraya yerleşen mülteci nüfusun %85 gibi yüksek bir oranının Halep Şehriden gelmesi ve bu mültecilerin %53'ünün erkek olması diğer dikkat çekici noktalar arasındadır (Erdoğan, 2017: 11-12).

Suriyeli sığınmacıların entegrasyonu, Türkiye'nin diğer şehirlerinde olduğu gibi yaşam koşullarının eşitlenmesi ile toplumun bir üyesi olma noktasında kimlik, kültürel, yapısal ve etkileşimsel entegrasyonun sağlanması amacı ile adım adım gelişecek aşamalardan oluşmaktadır. Bu aşamaların gerçekleşmesinde yerel halkın destek ve kabulü söz konusu olduğu gibi, Suriyeli sığınmacıların bütünleşmeye dair başarısı da önem kazanmaktadır. Bu durum bir anlamda yerel halk ile Suriyeli sığınmacılar arasındaki karşılıklı süreci ifade etmekle birlikte, kuşaklar üzerinde de farklı sonuçları olacaktır. Sağlıklı bir bütünleşme ile yerel halk ile Suriyeli göçmenler arasında toplumsal ve kurumsal eşitlik sağlanacak olup, bunun sağlanması ile etnik köken de anlamını yitirmeye başlayacaktır (Aydın, 2018: 7).

Sığınmacıların Vatandaşların Siyasal Tercihine Etkisi

Bu bölümde siyaset kavramı, siyasal katılım ve aktörleri ile beraber siyasi davranış incelenmiş olup Suriyeli sığınmacıların, vatandaşların siyasal tercihlerine olan etkisi değerlendirilmiştir.

Siyaset Kavramı, Siyasal Katılım ve Aktörleri

Ülkelerin siyasi alanlarında yaşanan hızlı ve köklü dönüşüm ile değişimlerinde, göç önemli bir yer tutmaktadır. Böyle düşünüldüğünde toplumun önceliklerinin belirlenmesi, iktidar değişimleri ve siyasi yönelimlerinde göç göz ardı edilemeyecek kadar önemlidir. Temel olarak göçün siyaset üzerindeki etkisi de, zaman ve göç düzeyi ile göçün mahiyeti açısından ortaya çıkmaktadır. Kitlesele ve kısa süreli göçler siyaset üzerinde doğrudan ve kısa sürede etki yaratırken, yavaş ve uzun sürede gerçekleşen göçler, uzun sürede dolaylı yönlerden sosyal alan ve ekonomi üzerinde etkili olmaktadır. Bir anlamda iktidar meydana gelen göçü karşılayabiliyorsa, etkisi daha düşük seyretmektedir (Tuncel ve Ekici, 2019: 52-53).

Aslında siyaset temelde insanların bir arada ve toplumsal düzen içerisinde yönetilme zorunluluğundan kaynaklanmaktadır. Bunun yanında var olan bu kavram, gün geçtikçe kalabalıklaşmış olan ve yönetim ilişkilerinin ortaya çıkmaya başladığı zamanlara dayanmaktadır. Bunun sonucunda ise, ilkel hayatın sonlandığı, toplumların örgütlenmeye başladığı ve gruplaşma düşüncesinin ortaya atıldığı görülmeye başlanmıştır (İşçi, 2004: 21). Tüm bunların yanında, insanlar ister ilkel düzende olsun, ister gelişmiş toplumlarda yaşamış olsun, her zaman yönetilme olgusu ile siyasi bir nitelik taşımışlardır. İnsanların bu yönetilme çabası ise, siyasetin geçmişten günümüze gelişmesini sağlamıştır (Aziz, 2011: 10).

Demokrasi ile yönetilen toplumlarda insanlar, siyasi olayların içerisinde yer almakta, bu yolla siyasetten etkilendiği gibi, siyaseti etkilemeye çalışmaktadır. Bu yolla siyaset içerisinde yer almakta, bireyin davranışlarının siyasi eyleme dönüşmesi ile siyasi katılımı gerçekleştirmiş olmaktadır. Bireyin bu davranışı demokrasi ve demokrasinin oluşumu açısından önem taşımaktadır. Siyasal katılımı dar ve geniş anlamda iki şekilde tanımlamak mümkündür. Dar anlamda siyasal katılım toplumu oluşturan bireylerin siyasetin içerisinde yer alarak siyasi yönetim ve otoriteyi seçme davranışlarının bütünü olarak tanımlanırken, geniş katılım siyaset ve bürokrasinin her aşamasında var olmayı ifade etmektedir (Çukurçayır, 2000: 176).

Siyasi katılım her birey için farklı gerçekleşmektedir. Bazı insanlar siyasi katılımı siyasi bilgi elde etme şeklinde gerçekleştirirken, bazı bireyler yandaş toplamak, kamuoyu oluşturmak, diğer insanları etkilemek şeklinde gerçekleştirmektedir. Birey hangi şekilde siyasi faaliyet yerine getirmiş olursa olsun, bir şekilde siyasi katılım içerisinde yer almaktadır. Fakat doğrudan siyasi katılımı aktif olarak gerçekleştirmek için siyasi oluşumun içerisinde yer alması, etkili bir şekilde siyasi eylemleri gerçekleştirmesi gerekmektedir. Özellikle siyasi düşüncelerin başka bireylere aktarılması, diğer bireylerin ikna edilmesi siyasi katılım

açısından önem taşımakta olup, bireyin ekonomik ve sosyal şartları siyasi katılımı etkili olmaktadır (Özcan, 2008; 140).

Demokratik toplumlarda siyasal katılım tercih edilmesi gereken bir yöntem olup, bu katılımın en basit göstergelerinden bir tanesi bireylerin sandık başında oy kullanmasıdır. Demokrasilerde siyasi söz söyleme olarak kabul edilen bu durum, demokrasinin yerine getirildiğinin göstergesi olup, demokrasi ile yönetilmeyen ülkelerde de oy kullanma işlevi gerçekleştirilebilmektedir. Oy kullanmanın dışında siyasi katılım sağlamanın farklı yolları bulunmakla birlikte, bunlar arasında siyasi ilişkiler içerisinde yer almak, siyasi tartışmalarda bulunmak, siyaset kampanyaları yürütmek önemli faaliyetler arasındadır (Güldiken, 1996: 31-33).

Siyasal katılımın birçok unsuru bulunmaktadır. Bunlar arasında siyasi partiler, basın yayın organları, siyasi iktidarlar, devlet ve sivil toplum kuruluşları önemli yer tutmaktadır. Bu aktörlerin söylemleri siyasi katılım sürecini belirlemede olup, siyasi katılım da o oranda geniş olmaktadır. Diğer taraftan bu aktörlerin üstlendikleri farklı görevler rollerini belirlemede, bu aktörler arasında devletin içinden veya dışından birçok aktör bulunmaktadır (Kılıçaslan, 2008: 15-16).

Birçok konuda olduğu gibi sayıları milyonları bulan Suriyeli sığınmacılar hakkında da Türk kamuoyunda ortak bir görüş bulunmamaktadır. Halkın önemli bir bölümü Suriyeli sığınmacılara karşı olumsuz bir yaklaşım içerisinde bulunmaktadır. Bu düşüncede olanların büyük bir bölümü de, mültecilerin önemli bir bölümünün çalışma izninin bulunmaması nedeniyle güvenlik ve asayiş açısından tehdit olarak görmektedir. Diğer taraftan Suriyeli sığınmacıları misafir olarak gören bir kesim de bulunmaktadır. Bu kesim ise Suriyeli sığınmacıların ülkelerine döneceğine inanmakta, ülkelerine dönene kadar onların anlayışla karşılanması gerektiğine inanmaktadır (Yüksek, 2019).

Buradan da anlaşılacağı gibi Suriyeli sığınmacılar konusunda da herhangi bir görüş birliği mevcut olmamakla birlikte, kamuoyu siyasi otorite üzerinde önemli etkiye sahiptir. Kamuoyu kavramının açıklanmasında da bir güç veya kamunun, toplum menfaatine kullanılması ön plana çıkmakta olup, kamu kavramsal olarak herkese açık anlamı taşımaktadır. Yine bu kavram içerisinde yer alan oy ifadesi belli bir görüş ya da toplumun genel eğilimini ifade etmekte, toplumda kesin bir kanı oluşmasa da, meydana gelen tepki veya söylem, kültürel ve sosyal çevreyi etkileyerek tartışılan konuyu, kanaat oluşması olarak ifade edebileceğimiz şekilde topluma duyurmaktadır (Kapani, 2007: 148).

Siyasi Davranış

Siyasi partilerin çeşitli kesimlerin desteklerini alabilmek için öncelikli olarak bireylerin siyasal yaşam içerisindeki konumlarını belirlemeleri gerekmektedir. Bunun yerine getirilebilmesi için ise, ilk aşamada bireylerin davranış ve tutumlarını iyi bir şekilde analiz etmeleri ile birlikte hangi alanları siyasal hayatlarına dahil ettiklerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bunun mümkün olabilmesi için, siyasilerin takındıkları tavır ve tutumun büyük önemi bulunmakla birlikte; bireyler, gruplar, insanlar ve sosyal konular aracılığı ile meydana gelmekte olup bunu çevresel ve sosyal olaylarla ilgili tutarlı ve örgütlü bir düşünce, tepki ve duygular biçimlendirmektedir. Buradan da anlaşıldığı üzere belli bir tutumun oluşabilmesi için davranışsal, zihinsel ve duygusal unsurların bir araya gelmesi gerekmektedir (Tolan, 1985: 260-264).

Bireylerin siyasal alanlara yöneliş ve tutumları, siyasal bakış açısının şekillenebilmesi açısından önemli olup, toplum ve bireyin siyasal davranışa karşı tepkisini, siyasete duyulan ilgi, siyasal etkinliğe katılım ve siyaset konusundaki bilgi düzeyi belirler. İdeolojiler ve sosyo-kültürel olaylarda tutumun gelişmesi ve yönelimin sağlanması da siyasal davranışa etki etmekte, bu durum da yine siyasal davranış üzerinde etkili olmaktadır (am, 2002; 163-167). Türkiye'de Suriyeli sığınmacı sayısının artması ile birlikte güvenlikten işsizliğe, temizlikten ev kiralarının yükselmesine kadar birçok alanda algı oluşmuştur. Genellikle olumsuz olan bu algının oluşmasında medya organlarının büyük etkisi bulunmakla birlikte, medya kuruluşları siyasal olarak kendilerine yakın buldukları görüşe göre haberlerini çevrelemekte, toplum da bu haberleri önemli bilgi kaynağı olarak görerek kabullenmektedir. Çoğu zaman da aynı haber topluma farklı şekillerde sunulmakta, medya organlarının farklı sunumları farklı algıların oluşmasına neden olmaktadır. Genel olarak da medya kuruluşları tarafından bilginin topluma sunumu, siyasal iktidara yakın olup olmamasına bağlı olarak farklılık göstermektedir (Özdemir, 2017: 124).

Bunun yanında siyasal partiler de gerek politika önerileri gerekse Suriyeli sığınmacılara yaklaşım açısından çeşitli söylemler geliştirmekte, bir siyasal partinin hükümet politikasına taraf olup olmama durumuna göre değişebilmektedir. Örneğin Türkiye Suriyeli sığınmacılara karşı açık kapı politikası uygulamış, bu uygulama iktidar ve iktidara yakın kesimlerce olumlu karşılanırken, muhalefet cephesinde eleştirilere neden olmuştur. İktidara muhalefet eden partiler arasında da Suriyeli sığınmacıların güvenlik açısından tehdit oluşturmaları, ekonomiye getirecekleri yük, suça bulaşma ihtimalleri en dile getirilen konular olmuştur. Dile getirilen bu konular iktidara yakın olup olmama durumuna göre toplum üzerinde olumlu veya olumsuz algıların ortaya çıkmasına neden olmuş, Suriyeli sığınmacılara bakış açısında farklılık oluşmuştur (Tuğsuz ve Yılmaz, 2015: 1).

Bugün yaklaşık dört milyon Suriyeli sığınmacının bulunduğu Türkiye, dünyada en fazla Suriyeli sığınmacının ağırlandığı ülkelerin başında gelmektedir. Diğer taraftan bu denli yüksek oranda misafirin ağırlandığı Türkiye ile ilgili yapılan araştırmalar Türk toplumunun Suriyeli sığınmacılardan çok hoşnut olmadığını da göstermektedir. Her ne kadar belli bir kesim misafir olarak değerlendirip dini hoşgörü çerçevesinde kendilerine yakın olarak görse de, toplumun önemli bir kesimi sığınmacılara olumsuz bakmakta, büyük bir kısmını terörist veya dilenci olarak görmektedir. Suriyeli sığınmacılar ile ilgili yapılan bir araştırmaya göre Türk toplumu %64 oranında Suriyeli sığınmacılardan memnun görünmemektedir (Dünya, 2016). Bugüne kadar yapılan araştırma sonuçları ile Türkiye'nin açık kapı politikası, Suriyeli sığınmacıların en yoğun Türkiye'de bulunması gibi veriler birbiri ile karşılaştırıldığında siyasi iktidar ile toplum arasında fikir birliği olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Yöntem

Bu bölümde çalışmada kullanılan yöntemler; araştırmanın sorunu, araştırmanın amacı ve önemi, araştırmanın modeli, evreni ve örneklem büyüklüğü kapsamında ele alınmıştır.

Araştırmanın Sorunu

Arap Baharı'nın etkisiyle daha fazla özgürlük istemi ile Suriye'de 2011 yılında başlayan ayaklanmalar, Esad yönetiminin sert tutumu ile daha da büyümüş, ülkede başlayan iç savaştan birçok Suriye vatandaşı etkilenmiştir. Aradan geçen zaman içerisinde savaşın şiddetlenmesi ile milyonlarca insan yerinden edilmiş, bunların önemli bir bölümü komşu devletler olmak üzere diğer ülkelere göç etmek durumunda kalmıştır. Türkiye, Suriye İç Savaşı nedeniyle en fazla mülteci kabul eden ülkelerin başında gelmekte olup, yine bu savaştan en çok etkilenen ülkelerin ilk sırasında yer almaktadır. Türkiye'nin Açık Kapı Politikası sayesinde, bugün dört milyon civarında olduğu ifade edilen Suriyeli sığınmacı geçici koruma statüsünde Türkiye'de bulunmakta olup, bu sığınmacıların önemli bir bölümü İstanbul'da yaşamaktadır. İstanbul'da yaşayan Suriyeli sığınmacı sayısı 547 716 kişi (Hamsici, 2019) olup, İstanbul'da yaşayan Suriyelilerin, İstanbul nüfusuna oranı %3,27 (Mülteciler Derneği, 2020) civarındadır. Diğer yandan İstanbul'u tercih eden Suriyeli sığınmacıların önemli bir bölümü ise Sultanbeyli ilçesine gelirken, Sultanbeyli nüfusunun yaklaşık olarak %6,83'ünü Suriyeli sığınmacılar oluşturmaktadır. Bu oran ile Sultanbeyli ilçesi, İstanbul ilçeleri arasında en fazla Suriyeli mülteciye sahip üçüncü ilçe olma özelliği taşıırken, Sultanbeyli İstanbul ilçeleri içerisinde gelişmişlik yönünden 39'ncu sırada yer almaktadır (Kavas vd. 2019).

Diğer taraftan kamplar dışında yaşayan Suriyeli sığınmacıların suça bulaşma eğilimi, zor koşullarda hayatlarını idame ettirmeleri ve dilencilik yaptıkları yönündeki toplumda

oluşan algı, insanlarda endişeye yol açmaktadır. Toplumda oluşan olumlu/olumsuz kanaatin (sosyal ve kültürel algı, ekonomik algı, güvenlik algısı ve gruplar arası tehdit) Sultanbeyli'de yaşayan insanların siyasal seçim tercihlerine etkisinin olup olmadığı bu çalışmanın temel problemini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Sultanbeyli ilçesinin demografik yapısında ciddi değişikliklere neden olan sığınmacı sorunu nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarının yanında sivil toplum kuruluşları tarafından önemli adımlar atılmıştır. Bu çerçevede ele alındığında Sultanbeyli ilçesinde yaşayan Suriyeli sığınmacılar ve yerel halkın Suriyeli sığınmacılara yönelik algılarının ölçülmesinin önemli olduğu kanaati uyanmıştır. Bu araştırmanın amacını da İstanbul'un Sultanbeyli ilçesinde yaşayan insanların Suriyeli sığınmacılara yönelik sosyal ve kültürel algı, ekonomik algı, siyasi algı ve güvenlik algısının; gruplar arası tehdit üzerindeki etkisinin araştırılması oluşturmaktadır. Türkiye'de yaşayan Suriyeli sığınmacıların sayısal büyüklüğü azımsanmayacak kadar fazladır. Bu büyüklükte sığınmacının varlığı bir arada yaşamaları nedeniyle yaşadıkları bölgelerde sosyal, kültürel ve ekonomik değişimlere neden olmakta, aynı zamanda toplumda güvenlik ve tehdit açısından endişelere yol açmaktadır. Söz konusu mültecilerin Sultanbeyli ilçesi gibi kentsel alanlarda yoğun yaşamaları, zaman içerisinde demografik dönüşüm ve akrabalık ilişkilerini doğuracağından, seçmenlerin siyasal tercihlerinin nasıl etkileneceğinin önemi ayrıca ortaya çıkmaktadır.

Bu bağlamda aşağıdaki temel araştırma sorularından üretilen hipotezler nicel analizlerle test edilmiştir.

Araştırma Soruları : Sultanbeyli bölgesinde yaşayan seçmenlerin muhafazakar, milliyetçi, liberal ve sosyal demokrat olmaları gibi ideolojik farklılıkları, Suriyeli sığınmacıların ülkemizde bulunması konusunda görüş ayrılıklarına neden olmuş mudur? Dolayısıyla, Suriyeli sığınmacılar seçmenlerin siyasal parti tercihleri üzerinde etkili midir?

Hipotez 1: Sultanbeyli bölgesinde kendisini muhafazakar ve milliyetçi olarak nitelendiren seçmenlerin Suriyeli Sığınmacılara bakış açısının diğer ideolojilere göre daha ılımlı olduğu beklenmektedir.

Hipotez 2: Suriyeli sığınmacıların, Sultanbeyli bölgesindeki seçmenlerin siyasal tercihleri üzerinde etkili olduğu beklenmektedir.

Araştırmanın Modeli, Evreni ve Örneklem Büyüklüğü

Araştırmada nicel araştırma yöntemi ve ilişkisel tarama modeli kullanılmış olup, ilişkisel tarama modellerinde iki ya da daha çok değişkenin kendi aralarında oluşan birlikte değişim derecesi ya da varlığının belirlenmesi amaçlanmaktadır (Karasar 1998). Yapılan çalışma ile Sultanbeyli ilçesinde yaşayan vatandaşların sosyal ve kültürel algı düzeyleri, ekonomik algı düzeyleri, siyasi algı düzeyleri ve güvenlik algı düzeylerinin gruplar arası tehdit ile arasındaki ilişkisi araştırılmıştır.

Araştırma evreni için İstanbul ilinin Sultanbeyli ilçesinde yaşayan seçmen yaşına gelmiş 18 yaşının üstündeki insanlar yer almaktadır. Evreni temsil etmesi için Sultanbeyli ilçesinde yaşayan 18 yaşını doldurmuş toplam 100 seçmene anket uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan örneklem grubunun evreni iyi temsil etmesi için sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik açılarından farklı özelliklere sahip insanlara ulaşabilmeye çalışılmıştır. Katılımcıların demografik ve siyasi özelliklerinin yanında sosyal ve kültürel algı düzeyi, ekonomik algı düzeyi, siyasi algı düzeyi, güvenlik algı düzeyi ve gruplar arası tehdit düzeylerinin ölçülerek, gruplar arası tehdit düzeyi üzerinde nasıl bir etki bıraktığı sorularına yanıt aranmıştır. Çalışmada 18 yaşını doldurmuş toplam 100 katılımcıya 14 tanesi demografik 49 soru yöneltilmiştir. Elde edilen veriler SPSS programı aracılığı ile tanımlayıcı istatistikleri (frekans değerleri, standart sapmaları, ortalama değer ve yüzdelik değerler), çapraz tablo ile seçmenlerin sosyal ve kültürel, ekonomik, siyasi ve güvenlik algısının, gruplar arası tehdit düzeyine olan etkisinin araştırılması için regresyon analizi yapılmıştır.

Anket çalışması Ocak-Şubat 2020 döneminde yapılmış olup, çalışmaya 18 yaş üstü seçmen yaşına gelmiş bireyler dahil edilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket formu 14 tanesi demografik sorudan olmak üzere, toplam 49 sorudan oluşmaktadır. Ankette yer alan Suriyeli sığınmacıların, seçmenlerin siyasal tercihlerine olan etkisi ve değerlendirilmesi ile ilgili ifadelerin oluşturulmasında; Çetin (2017)'in "İzmir'deki yerel halkın Suriyeli sığınmacılara yönelik algısı" ve Yanbolloğlu (2018)'nin "Suriyeli sığınmacılara yönelik duygular ve algılanan mesafede, gruplar arası pozitif ve negatif temas, sosyal baskınlık yönelimi, gruplar arası tehdit ve gruplar arası kaygının rolü" isimli çalışmalarından yararlanılmıştır. Anket formunda yer alan ifadeler 5'li likert düzenine göre oluşturulmuş olup, anket formları araştırmacı tarafından bizzat yüz yüze görüşme yöntemi ile doldurulmuştur. Ankette yer alan Sosyal ve Kültürel Algı Ölçeği, Ekonomik Algı Ölçeği, Siyasi Algı Ölçeği, Güvenlik Algı Ölçeği ve Gruplar Arası Tehdit Ölçeği "Kesinlikle katılmıyorum", "Katılmıyorum", "Kararsızım", "Katılıyorum", "Kesinlikle katılıyorum" seçeneklerinden oluşturulmuş ve katılımcılardan seçeneklerden bir tanesinin işaretlenmesi istenmiştir.

Ayrıca bu çalışmada seçmenlerin siyasi olarak kendilerini nasıl tanımladıkları ile Suriyeli sığınmacıların Türkiye’de bulunmalarının nasıl karşılandığı sorularına yanıtlar aranmış; katılımcıların sosyal ve kültürel algısı, ekonomik algısı ve güvenlik algısı bağımsız değişken olarak düşünülmüş, seçmenlerin siyasi algısı ile gruplar arası tehdit algısı üzerindeki etkileri araştırılmıştır ve regresyon analizinden faydalanılmıştır.

Sığınmacıların Siyasal Katılma Etkisine Dair Araştırma Bulguları

Çalışmaya dahil edilen katılımcılara anket formunda siyasi özellikleri ile ilgili sorular da yöneltilmiştir. Elde edilen veriler ışığında katılımcıların 39 (%39)’u kendisini Milliyetçi, 40 (%40)’ı Muhafazakar, 3 (%3)’ü Liberal, 15 (%15)’i Sosyal Demokrat olarak tanımlarken, 3 (%3)’ü diğer seçeneğini işaretlemiştir. Katılımcıların 28 (%28)’i siyasi tercihini seçimden kısa süre önce belirlerken, 72 (%72)’si seçimden uzun süre önce siyasi tercihini belirlemektedir. Katılımcıların 80 (%80)’i genel ve yerel seçimlerde aynı partiye, 20 (%20)’si farklı partilere oy vermektedir. Katılımcılar “Oy verdiğiniz partiye karşı fikriniz sürekli değişir mi?” sorusuna 31 (%31)’i “evet”, 52 (%52)’si “hayır”, 17 (%17)’si “kararsızım” yanıtını vermiştir.

Tablo 1: Katılımcıların siyasi özellikleri

		Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde(%)	Kümülatif Yüzde(%)
Kendinizi siyasi olarak nasıl tanımlarsınız	Milliyetçi	39	39,0	39,0	39,0
	Muhafazakar	40	40,0	40,0	79,0
	Liberal	3	3,0	3,0	82,0
	Sosyal demoktat	15	15,0	15,0	97,0
	Diğer	3	3,0	3,0	100,0
Siyasi tercihinizi ne zaman yaparsınız?	Seçimden kısa süre önce	28	28,0	28,0	28,0
	Seçimden uzun süre önce	72	72,0	72,0	100,0
Yerel seçimde ve genel seçimde aynı partiye oy verdiniz mi?	Evet	80	80,0	80,0	80,0
	Hayır	20	20,0	20,0	100,0
Sürekli oy verdiğiniz parti hakkında kararınız değişir mi?	Evet	31	31,0	31,0	31,0
	Hayır	52	52,0	52,0	83,0
	Kararsızım	17	17,0	17,0	100,0
Suriyelilerin Türkiye’de bulunmasını nasıl karşılıyorsunuz?	Olumlu	25	25,0	25,0	25,0
	Olumsuz	59	59,0	59,0	84,0
	Kararsızım	16	16,0	16,0	100,0
Mülteciler parti tercihiniz etkiler mi?	Olumlu	37	37,0	37,0	37,0
	Olumsuz	46	46,0	46,0	83,0
	Kararsızım	17	17,0	17,0	100,0
Mülteciler gelecek yıllardaki seçiminizi etkiler mi?	Olumlu	39	39,0	39,0	39,0
	Olumsuz	33	33,0	33,0	72,0
	Kararsızım	28	28,0	28,0	100,0
Sultanbeyli’deki mülteciler oyunuzu etkiliyor mi?	Olumlu	54	54,0	54,0	54,0
	Olumsuz	38	38,0	38,0	92,0
	Kararsızım	8	8,0	8,0	100,0

Katılımcılar “Türkiye’de Suriyeli sığınmacıların bulunmasını nasıl karşılıyorsunuz?” sorusuna 25 (%25) kişi “olumlu” bakarken, 59 (%59) kişi “olumsuz” olduğunu, 16 (%16) kişi ise “kararsız” olduğunu belirtmiştir. Diğer taraftan katılımcılardan, sığınmacıların Türkiye’de bulunması konusunda 39 (%39) kişi parti tercihini etkileyeceğini, 46 (%46)’ı etkilemeyeceğini, 17 (%17)’si ise kararsız olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar “Sığınmacılar gelecek yıllarda parti tercihinizi etkiler mi?” sorusuna ise 39 (%39) kişi olumlu yanıtını verirken, 33 (%33) kişi olumsuz, 28 (%28)’i ise kararsız olduğunu belirtmiştir. Diğer taraftan katılımcılar “Sultanbeyli’deki sığınmacılar oyunuzu etkiliyor mu?” sorusuna 54 (%54)’ü olumlu, 38 (%38)’i olumsuz, 8 (%8)’i ise kararsız olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların siyasi özellikleri ile ilgili veriler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 2: *Siyasi tanımlamaya göre mültecilerin parti tercihlerini etkileyip etkilememesine yönelik bulgular*

		Mülteciler parti tercihinizi etkiler mi?			Toplam	
		Olumlu	Olumsuz	Kararsızım		
Kendinizi siyasi olarak nasıl tanımlarsınız?	Milliyetçi	20	13	6	39	
		51,3%	33,3%	15,4%	100,0%	
	Muhafazakar	8	23	9	40	
		20,0%	57,5%	22,5%	100%	
	Liberal	0	3	0	3	
		0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	
	Sosyal Demokrat	8	6	1	15	
		53,3%	40,0%	6,7%	100,0%	
	Diğer	1	1	1	3	
		33,3%	33,3%	33,3%	100,0%	
	Toplam		37	46	17	100
			37,0%	46,0%	17,0%	100,0%

Ayrıca katılımcıların kendilerini siyasi olarak tanımlamasına göre Suriyeli sığınmacıların siyasal parti tercihlerini etkileyip etkilemedikleri sorulmuştur. Elde edilen bulgulara göre Milliyetçilerin %51,3’ü etkileyeceğini ifade ederken, Muhafazakarların %20,0’si, Sosyal demokratların %53,3’ü etkileyeceğini bildirmiştir. Katılımcıların kendilerini siyasi olarak tanımlamasına göre Suriyeli sığınmacıların siyasal parti tercihlerini etkileyip etkilememesi ile ilgili veriler Tablo 2’de yer almaktadır.

Katılımcıların kendilerini siyasi olarak tanımlamasına göre Suriyeli sığınmacıların Türkiye’de bulunmasını nasıl karşıladıkları da katılımcılara yöneltilmiştir. Milliyetçilerin %76,9’u Suriyeli sığınmacıların Türkiye’de bulunmasını olumsuz karşılar, Muhafazakarların %35,0’i, Liberallerin %33,3’ü, Sosyal demokratların %80’i sığınmacıların Türkiye’de bulunmasını olumsuz karşılamaktadır. Katılımcıların siyasi tercihlerine göre Suriyeli sığınmacıların Türkiye’de bulunmasını nasıl karşıladığına yönelik bulgular Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3: Siyasi tanımlamaya göre mültecilerin Türkiye’de bulunmasının nasıl karşılandığına yönelik bulgular

		Suriyelilerin bulumasını nasıl karşılıyorsunuz?			Toplam
		Olumlu	Olumsuz	Kararsızım	
Kendinizi siyasi olarak nasıl tanımlarsınız?	Milliyetçi	3	30	6	39
		7,7%	76,9%	15,4%	100,0%
	Muhafazakar	18	14	8	40
		45,0%	35,0%	20%	100,0%
	Liberal	0	1	2	3
		0,0%	33,3%	66,7%	100,0%
	Sosyal Demokrat	3	12	0	15
		20,0%	80,0%	0,0%	100,0%
	Diğer	1	2	0	3
		33,3%	66,7%	0,0%	100,0%

Bölgede yapılan incelemeler neticesinde genel anlamda seçmenlerin ideolojik kimlikleri doğrultusunda Suriyeli sığınmacıların bölgede bulunması konusundaki görüşlerde farklılıklar olduğunu görmekteyiz. Bölgede gözlemlenen durumlara istinaden kendini milliyetçi ve muhafazakar olarak nitelendiren seçmenlerin sığınmacılar konusundaki bakış açıları milli ve dini ilkelere dayandırılırken diğer ideolojik bakış açısına sahip seçmenlerin sığınmacılar konusundaki tutumları daha çok ekonomik ve kültürel esaslarla ilişkilidir.

Sonuç ve Değerlendirme

Suriye’de 2011 yılında başlayan iç savaş bugün hala devam etmektedir. Bugüne kadar gelinen noktada en fazla konuşulan ve siyasete konu olan olayların başında, hiç şüphe yok ki

bu iç savaşın insani boyutu gelmektedir. Krizin başlaması ile birlikte, hiç de azımsanmayacak boyutta insan yerinden edilmiş, milyonlarca ülkelerini terk etmek durumunda kalmışlardır. Sadece Türkiye’de bulunan Suriyeli sığınmacı sayısı bile dört milyon civarındadır. Bu mültecilerin belli bir bölümü kamplarda yaşarken, önemli bir kısmı şehir merkezlerinde yaşamakta olup, özellikle şehir merkezlerinde yaşayan sığınmacılar uyum sorunu ile karşı karşıya kalmaktadır. Kaldı ki siyasi iktidar tarafından geçici olarak lanse edilen bu topluluk, gün geçtikçe kalıcı hale dönüşmeye başlamış, ortaya çıkan bu durum Suriyeli sığınmacıların yoğun yaşadığı yerlerde sağlık, besleme, barınma ihtiyaçlarının yanında sosyal, kültürel, ekonomik ve güvenlik gibi sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Çalışmadan elde edilen bulgular yerel halkın genel olarak hoşnutsuz olduğunu göstermektedir. Bunun en önemli göstergeleri arasında çalışmadan %59’luk oranda Suriyeli sığınmacılara yönelik olumsuz algı olup, katılımcıların yarıya yakını bunun siyasi parti tercihinde etkili olabileceğini göstermiş, bunun da ileriki yıllardaki tercihlerini etkileyeceğini ortaya koymuşlardır. Fakat diğer taraftan özellikle son yıllardaki seçim sonuçları incelendiğinde bu durumun seçim sonuçlarına tam olarak yansımadağı görülmektedir. Suriyeli sığınmacıların Türkiye’ye gelmesinin başlamasından itibaren seçim sonuçları genel olarak incelendiğinde 2014 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı Genel Seçimlerinde Recep Tayyip Erdoğan %51,79, 2018 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde ise %52,59 oy aldığı görülmüştür. Diğer taraftan 2015 yılında yapılan Genel Seçimlerde Ak Parti %49,50 ile birinci parti olmuş, 2018 yılında Yeni Cumhurbaşkanlığı Sistemi ile Ak Parti-MHP ittifakının toplam oyu %65,21 olmuştur. 2019 yılında yapılan Belediye Başkanlığı sonuçları incelendiğinde de Sultanbeyli ilçesi Belediye Başkan Adayının %59,04’lük oy oranı ile başkanlığı kazandığı görülmektedir. Gerek seçim sonuçlarından elde edilen veriler, gerekse çalışma kapsamında elde edilen bulgular birlikte değerlendirildiğinde çalışmadan elde edilen sonuçların tam anlamı ile seçim sonuçlarına yansımadağı ortaya çıkmaktadır.

2014 yılında yapılan yerel seçim sonuçlarına göre Ak Parti toplam %47,9 oy alarak İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığında birinci parti olurken, Sultanbeyli ilçesinde %61,2 oranında oy ile yine ilk sırada yer almıştır. Böylece hem Büyükşehir Belediye Başkanlığı, hem de Sultanbeyli Belediye Başkanlığında Adalet ve Kalkınma Partisi birinci parti olmuştur. Diğer taraftan Cumhuriyet Halk Partisi aynı seçimde Büyükşehirde %40,1’lik oy oranı ile ikinci parti olurken, Sultanbeyli İlçe Başkanlığında Saadet Partisi %14,4’lük oy oranı ile ikinci parti, Halkların Demokrasi Partisi %11,6’lık oyla üçüncü parti, Cumhuriyet Halk Partisi %7,0’lık oy oranı ile dördüncü parti olmuştur. (Yüksek Seçim Kurulu, 2019).

2019 yılı Mart ayı yerel seçimlerinde ise Büyükşehir Belediye Başkanlığında Cumhuriyet Halk Partisi ile Adalet ve Kalkınma Partisi kıyasıya çekişmiştir. Seçimler sonucunda

Cumhuriyet Halk Partisi %48,80'lik oy oranı ile birinci parti olmuştur. Adalet ve Kalkınma Partisi %48,55 oy oranı sonucunda seçime itiraz etmiş, böylece Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimleri yenilenmiştir. Haziran ayında yapılan seçimler sonucunda Cumhuriyet Halk Partisi adayı oylarını daha da arttırarak %54,21 oy oranı ile yeniden birinci olmuştur. 2019 yılı Mart ayı Sultanbeyli İlçe Başkanlığı sonuçlarında ise Adalet ve Kalkınma Partisi %59,04 oy oranı ile birinci parti, %15,98 oy oranı ile Cumhuriyet Halk Partisi ikinci parti olmuştur (Yüksek Seçim Kurulu, 2019).

2014 ve 2019 yılı yerel seçimleri birlikte değerlendirildiğinde Cumhuriyet Halk Partisinin ciddi bir kazanımının olduğu, Adalet ve Kalkınma Partisinin ise oy kaybı yaşadığı görülmüştür. Benzer bir durum genel seçimlerde de söz konusudur. Adalet ve Kalkınma Partisi 2011 yılı genel seçimlerinde %49,95 oy oranı ile birinci parti, 2015 yılı genel seçimlerinde %49,49 oy oranı ile birinci parti, 2018 yılı genel seçimlerinde %42,56 ile birinci parti olmuştur. Parti bazında sonuçlar incelendiğinde Adalet ve Kalkınma Partisinin oy oranında azalma olduğu görülmektedir (Sabah Gazetesi, 2019). Seçim sonuçları değerlendirildiğinde Adalet ve Kalkınma Partisinin oy oranındaki azalmasındaki nedeninin Suriyeli sığınmacıların etkisinin olduğunu düşündürmektedir.

Sultanbeyli ilçesi genel olarak muhafazakâr bir yapıya sahiptir. Bu noktadan hareketle bu muhafazakar yapı içerisinde seçmenlerin büyük bölümü her ne kadar Ak Parti iktidarının sığınmacı politikasını onaylamasa da, bunu siyasi tercihini etkileyecek oranda önemli bulmamaktadır. Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde, katılımcıların Suriyeli sığınmacılara yönelik algısında genel olarak dengeli bir dağılım olduğu gözlemlenmiştir. Katılımcıların Suriyeli sığınmacılar ile ilgili siyasal algısına bakıldığında ise, katılımcıların %69,0'u, bu kadar insanın ülkelerini terk etmesinin temel nedeni olarak uluslararası aktörlerin olduğunu düşünmektedir. Diğer taraftan katılımcıların %40,0'ı açık kapı politikasını onaylamazken, katılımcıların %60,0'ı Suriyeli sığınmacıların ülkelerine döneceklerine inanmamakta, %55,0'i geri kabul anlaşmasını doğru bulmamaktadır.

Araştırma soruları ve hipotezler doğrultusunda elde edilen bulgular, seçmenlerdeki muhafazakar, milliyetçi, liberal ve sosyal demokrat olmaları gibi ideolojik farklılıkların, Suriyeli sığınmacıların ülkemizde bulunması konusunda görüş ayrılıklarının bulunduğunu göstermektedir. Suriyeli sığınmacıların, seçmenlerin siyasi parti tercihleri üzerinde etkileri değerlendirildiğinde ise elde edilen bulgular Suriyeli sığınmacıların, siyasi parti tercihi üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Suriyeli sığınmacılar 2011 yılında Suriye'de çıkan iç savaş sonrasında kendilerine daha güvenli alanlar bulmak amacıyla farklı yerlere göç etmiş, Türkiye'nin uyguladığı açık kapı

politikası doğrultusunda yaklaşık dört milyon Suriyeli sığınmacı Türkiye'ye gelmiştir. Her ne kadar Suriyeli sığınmacılar geçici statüde Türkiye'ye alınmış da olsalar, bu durum zaman içerisinde kalıcı bir hal almaya başlamıştır. Kaldı ki Suriye'ye de iç karışıklık hala devam etmekte olup, ülkelerinde bulunan Suriyeliler kendilerine güvenli bölgeler aramaktadır. Bu noktada Türkiye'nin Suriye'de istikrarı saplayacak politikalar üretmesi, farklı alternatifleri hayata geçirmesi gerekmektedir.

Kaynakça

Adalet Bakanlığı, 2020. Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1967 Protokolü. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: http://www.diabgm.adalet.gov.tr/arsiv/sozlesmeler/coktarafli-soz/bm/bm_13.pdf.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, (2015). Avrupa'da Geçici Koruma Rejimi Örnekleri. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara.

Akıncı, B., Nergiz, A., Gedik, E. (2015). Uyum Süreci Üzerine Bir Değerlendirme: Göç ve Toplumsal Kabul. *Göç Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 58-83.

Aydemir, S ve Şahin, M.C. (2018). Zorunlu-Kitlesele Göç Olgusuna Sosyolojik Bir Yaklaşım: Türkiye'deki Sığınmacılar Örneği. *Dini Araştırmalar*, 21(53), 121-48.

Aydın, O. (2018). Sultanbeyli'de Yaşayan Geçici Koruma Statüsündeki Suriyeli Göçmenlerin Entegrasyon Süreçlerine İlişkin Niteliksel Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Aziz, A. (2007). *Siyasal İletişim*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Aziz, A. (2011). *Televizyon ve Radyo Yayıncılığı Giriş*. Ankara: Turhan Kitapevi.

Bektaş, A. (2000). *Kamuoyu, İletişim ve Demokrasi*, İstanbul: Bağlam Yayınları.

Beauchamp, Z. 9 Maps and Charts That Explain the Global Refugee Crisis. Erişim Tarihi: 27.11.2019, Erişim Adresi: <https://www.vox.com/world/2017/1/30/14432500/refugee-crisis-trump-muslim-ban-maps-charts>, 2017.

Birgün Gazetesi, 2015. Savaş Yalnız Hayatımızı Değil, Sesimizi de Çaldı. Erişim Tarihi: 15.05.2020, Erişim Adresi: <https://www.birgun.net/haber/savas-yalniz-hayatimizi-degil>

sesimizi-de-caldi-73813.

Birleşmiş Milletler Göç İdaresi, 2020. Syrian Arab Republic. Erişim Tarihi: 05.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.iom.int/countries/syria>.

Birleşmiş Milletler Mülteci Ajansı, 2020. Refugees and Migrants –Frequently Asked Questions (FAQs). Erişim Tarihi: 05.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.unhcr.org/news/latest/2016/3/56e95c676/refugees-migrants-frequently-asked-questions-faqs.html>.

Buz, S. (2004). Zorunlu Çıkış Zorlu Kabul-Mültecilik. Ankara: SGDD Yayınları.

Çakır, S. (2011). Geleneksel Türk Kültüründe Göç ve Toplumsal Değişme. SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Dergisi, 24, 129-42.

Çalışkan, E.A. (2013). Mülteciler ve Sığınmacılar Hakkında İdarenin Görevleri, Yetkileri ve Yargısal Denetim. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Çam, E. (2002). Siyaset Bilimine Giriş. (8. Basım). İstanbul: Der Yayınları.

Çetin, S. (2017). İzmir'deki Yerel Halkın Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Algısı. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

Çetin, T. (2019). İstanbul'da Küçük Suriye. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.amerikaninsesi.com/a/istanbulda-kucuk-suriye/4375675.html>.

Çorabatır, M., Hassa, F., Ertürk, Y., Şenyuva, Ö ve Arslan, E.Ü. (2013), Sivil Toplum Örgütlerinin Türkiye'deki Suriyeli sığınmacılar için Yaptıkları Çalışmalar ile İlgili Rapor. Ankara: İltica ve Göç Araştırmaları Merkezi.

Çukurçayır, M A. (2000). Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi, Ankara: Yargı Yayınevi, s. 270.

Drazen, A. (2000). Political Economy in Macroeconomics. New Jersey: Princeton University Press.

Doğan, A. ve Göker G. (2010). Yerel Seçimlerde Seçmen Tercihi: 29 Mart Yerel Seçimleri Elazığ Seçmen Örneği.Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 5: 159-87.

Dünya, 2016. Mülteci Sorunu Dünyayı Böldü. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.dunya.com/dunya/multeci-sorunu-dunyayi-boldu-haberi-308720>.

Erdoğan, M. (2017). 6. Yılında Suriye'deki Mülteciler: Sultanbeyli Örneği. Mülteciler Derneği, İstanbul.

Emin, M.N. (2019). Düzensiz Göç ve Suriyeliler. Erişim Tarihi: 05.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.setav.org/duzensiz-goc-ve-suriyeliler/>.

Eşiyok, D. (2019). İstanbul'daki Suriye Gettoları: Fatih, Sultanbeyli, Sultangazi. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://ahvalnews.com/tr/multeciler/istanbuldaki-suriye-gettolari-fatih-sultanbeyli-sultangazi>.

Evrensel, (2014). Saldırılarından Hükümet ve Medya Sorumludur. Erişim Tarihi: 15.05.2020, Erişim Adresi: <https://www.evrensel.net/haber/90374/saldirilardan-hukümet-ve-medya-sorumludur>

Güçtürk, Y. (2014). Sürgün ve Savaş Arasında Suriyeli sığınmacılar. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.setav.org/5-soru-surgun-ile-savas-arasinda-suriyeli-multeciler/>.

Güldiken, N. (1996). Toplum Bilimi Boyutlarıyla Siyasal Katılım, Sivas: Dilek Ofset, s. 31-33.

Gündüz, R ve Jovanovski, K. (2019). Suriyeli sığınmacılara Yönelik Bakış Olumsuz Değişiyor. Peki Suriyeliler Ne Düşünüyor? Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://tr.euronews.com/2019/08/20/suriyeli-multecilere-yonelik-bakis-olumsuz-yonde-siginmaci-gunah-istanbul-turkiye-gocmen>.

Güreşçi, E. (2016). Ortak ve Farklı Yönleri ile İç ve Dış Göçler. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9(43), 1058-64.

Günay, E., Atılğan, D., Serin, E. (2017). Dünyada ve Türkiye'de Göç Yönetimi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7(2), 37-60.

Güzel, M.V. (2017). Zorunlu Göç/Sürgün Sürecinde Suriye Türkmen Milli Kimliği. Türk Yurdu Dergisi, 106(361), 1-7.

Hamsici, M. 2019. Türkiye’de Kaç Suriyeli Var? En Çok Suriyeli Nüfusu Hangi Şehirde Yaşıyor? Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-49150143>.

Inglis, S. Syrian Refugees in Turkey are There to Stay, at Least for Now. Erişim Tarihi: 05.02.2020, Erişim Adresi: <https://theconversation.com/syrian-refugees-in-turkey-are-there-to-stay-at-least-for-now-125176>, 2019.

İnsan Hakları Gündemi Derneği, (2020). Yabancılar ve Uluslar arası Koruma Kanunu Nihayet Kabul Edildi. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <http://rightsagenda.org/yabancılar-ve-uluslararası-koruma-kanunu-nihayet-kabul-edildi/>.

İşçi, M. (2004). Siyasi Düşünceler Tarihi (1. Basım). İstanbul: Der Yayınları.

Kalaycıoğlu, E. (2006). Türkiye’de Demokrasinin Pekişmesi: Bir Siyasal Kültür Sorunu. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <http://research.sabanciuniv.edu/8882/>

Kap, D. (2014).Suriyeli sığınmacılar: Türkiye’nin Müstakbel Vatandaşları. Akademik Perspektif, Aralık-2014, 30-5.

Karakaş, B. (2018). Uluslar arası Kriz Grubundan Mülteci Raporu. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.dw.com/tr/uluslararası%C4%B1-kriz-grubundan-m%C3%BClteci-raporu/a-42626503>.

Kavas, A., Avşar, İ., Kadkoy, O., Bilgiç, E.Ç. (2019). İstanbul’da Suriyeliler ve Savaş Sonrası Suriye Gettoları. TEPAV, Yayın No: 82, İstanbul.

Kayalı, N. (2017). Suriyeli Topluluklarla Etkileşim: İstanbul’daki Yerel Yönetimlerin Rolü. İstanbul Politikalar Merkezi, İstanbul.

Keskin, C.Y. (2019). Yerleşme veya Seyahat Özgürlüğü ile Çalışma Hakkı Bağlamında Şartlı Mülteciler. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 25(1), 388-433.

Kılıçaslan, EÇ. (2008). Siyasal İletişim İdeoloji ve Medya İlişkisi (1.Basım). İstanbul: Kriter Yayınevi.

Koçak, M. (2011). Bayat İlçesinde Göçlerin Nedenleri ve Sonuçları. Yüksek Lisans Tezi,

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

KONDA, 2016. KONDA Barometresi: Suriyeli Sığınmacılara Bakış. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: https://konda.com.tr/wp-content/uploads/2017/11/1602_Barometre62_SURIYELI_SIGINMACILAR.pdf,

Migration Data Portal, 2020. Forced Migration or Displacement. Erişim Tarihi: 05.02.2020, Erişim Adresi: <https://migrationdataportal.org/themes/forced-migration-or-displacement>.

Özcan, K. (2008). Kültürün Seçmen Davranışları Üzerine Etkisi: Ankara İli Sincan ve Ümitköy İlçelerinde Yapılan Bir Uygulama, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Özdemir, H. (2012). Türkiye’de İç Göçler Üzerine Genel Bir Değerlendirme. Akademik Bakış Dergisi, 30, 1-18.

Özdemir, E. (2017). Suriyeli sığınmacıların Türkiye’deki Algıları. Savunma Bilimleri Dergisi, 16(1), 115-36.

Özkan, N. (2007). Seçim Kazandıran Kampanyalar, İstanbul: Kapital Medya Hizmetleri.

Poggl, G. (2007). Modern Devletin Gelişimi, (Editör: Şule Kut, Binnaz Toprak), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, s.16-17.

Resmi Gazete, (15.07.1950). Pasaport Kanunu. Resmi Gazete Sayısı: 7564.

Resmi Gazete, (11.04.2013). Yabancılar ve Uluslar arası Koruma Kanunu. Resmi Gazete Sayısı: 28615.

Resmi Gazete, (17.03.2016). Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik. Resmi Gazete Sayısı: 29656.

Sabah Gazetesi, 2019. Seçim Sonuçları. Erişim Tarihi: 15.05.2020, Erişim Adresi: <https://www.sabah.com.tr/secim-sonuclari>.

Sarı, E., Dinçer, C.G. (2017). Toward a New Asylum Regime in Turkey. Movements Journal, 3, 59-82.

Sezik, M. (2017). Yurt Dışı Zorunlu Göçlerin Türkiye Kentleri Üzerindeki Etkileri. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7(2), 139-56.

Sociology Discussion. (2020). Migration: Meaning, Types and Effects. Erişim Tarihi: 20.01.2020, Erişim Adresi: <http://www.sociologydiscussion.com/communication/migration/migration-meaning-types-and-effects/3112>

Sultanbeyli Belediyesi, 2020. Coğrafi Durum ve Nüfus. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.sultanbeyli.istanbul/cografi-durum-ve-nufus/>.

Sultanbeyli Kaymakamlığı, 2020. Sultanbeyli İlçesinin Nüfus Durumu. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <http://www.sultanbeyli.gov.tr/ilcemizin-nufus-durumu>.

Süleymanov, A. (2016). Sultanbeyli İlçesindeki Suriyelilerin Yaşam Deneyimleri. İstanbul: Suriyeli Mülteci Çocuklarla El Ele Projesi Sonuç Raporu, 1-51.

Taş, Y ve Özcan, S. (2013). Türkiye'de İç Göçün Yoksulluğa ve İstihdama Etkileri. International Conference on Eurasian Economies, 289-298.

TBMM, 2018. Göç ve Uyum Raporu. Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, Mülteciler Alt Komisyonu, Ankara.

Tekin, F. (2011). Kültürel Travma Olarak Zorunlu Göç. Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 25, 91-100.

Tokgöz, O. (2008). Siyasal İletişimi Anlamak (1. Basım). Ankara: İmge Yayınevi.

Tokyay, M. (2019). İstanbul'da Suriyeli Mülteci Krizi: Protestolar Başlarken, Sorunun Çözüm Yolu Nedir? Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://tr.coeuronews/2019/07/27/istanbul-da-suriyeli-multeci-krizi-protestolar-baslarken-sorunun-cozum-yolu-nedir>.

Tolan, B. (1985). Ben ve Toplum. Ankara: Teori Yayınları.

Tuğsuz, N ve Yılmaz, A. (2015). Siyasi Partilerin Mülteci Politikalar. SETA Perspektif, 106, 1-6.

Tunca, H.Ö ve Karadağ, A. (2018). Suriye'den Türkiye'ye Göç: Tehditler ve Fırsatlar. Kara Harp Okulu Bilim Dergisi, 28(2), 47-68.

Tuncel, G ve Ekici, S. (2019). Göçün Siyasal Etkisi: Suriyeli Göçmenlerin Türkiye Siyasetine Etkisi. Birey ve Toplum Dergisi, 9(18), 49-72.

Uluslararası Af Örgütü, 2016. Türkiye 65 Yıl Önce İmzalanan Cenevre Mülteci Sözleşmesine Koyduğu Sınırlamayı

Kaldırmalıdır. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi:

<https://www.amnesty.org.tr/icerik/turkiye-65-yil-once-imzalanan-cenevre-multeci-sozlesmesine-koydugu-sinirlamayi-kaldirmalidir>

Uluslararası Göç Örgütü, (2019). Who is a Migrant. Erişim Tarihi: 20.01.2020, Erişim Adresi: <https://www.iom.int/who-is-a-migrant>.

UNCHR, 2019. What is Refugee. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.unrefugees.org/refugee-facts/what-is-a-refugee/>.

University of Oxford, 2020. Why Study Forced Migration? Erişim Tarihi: 05.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.rsc.ox.ac.uk/study/msc-refugee-forced-migration-studies/why>.

Ünal, S ve Demir, G. (2009). Göç, Kimlik ve Aidiyet Bağlamında Türkiye'de Balkan Göçmenleri. VI. Ulusal Sosyoloji Kongresi, Aydın.

World Economic Forum. (2019). Win-win Solutions for Syrian Refugees and Their Hosts. Erişim Tarihi: 27.11.2019, Erişim Adresi: <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/win-win-solutions-for-syrian-refugees-and-their-hosts/>.

Yeniçağ, 19.07.2019. PİAR'dan Devlet Bahçeliyi Üzecek Anket. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.yenicaggazetesi.com.tr/piardan-devlet-bahceliyi-uzecek-anket-242472h.htm>

Yüksek, F.S. (2019). Türkiye'de Siyaseti Kuşatan Sorun: Suriyeli Göçmenler. Erişim Tarihi: 20.02.2020, Erişim Adresi: <https://tr.com/2019euronews/09/13/turkiye-de-siyaseti-kusatan-sorun-suriyeli-gocmenler-siyasi-partilerin-tutumu-akp-mhp-chp>.

Yüksek Seçim Kurulu, (2019). Sandık Sonuçları ve Tutanaklar. Erişim Tarihi: 15.05.2020, Erişim Adresi: <https://sonuc.ysk.gov.tr/sorgu>

Yanbolıuoğlu, Ö. (2018). Suriyeli sığınmacılara Yönelik Duygular ve Algılanan Sosyal Mesafe, Gruplararası Pozitif ve Negatif Temas, Sosyal Baskınlık Yönelimi, Gruplararası Tehdit ve Gruplararası Kaygının Rolü. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

Yüzbaşıoğlu, N., Durul, T., Çam, T. (2020). Dışışleri Bakanı Çavuşoğlu: Astana ve Soçi Süreçleri Yara Almaya Başladı: Erişim Tarihi: 05.02.2020, Erişim Adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/disisleri-bakani-cavusoglu-astana-ve-soci-surecleri-yara-almaya-basladi/1723674>.

